

Fra bostedsløs til varig bolig

Evaluering av forsøk med Housing first i Bergen og Sandnes

Inger Lise Skog Hansen, Fafo

Planlegger rusboliger i boligfelt: Håper politikerne tar ansvar

Naboer av de planlagte rusboligene på Lomtjønn i Vennesla håper politikerne gjør sitt for å endre avgjørelsen. Det handler i hovedsak på barnas trygghet.

Tirsdag kveld var det informasjonsmøte om rusboligene som skal bygges Vennesla FOTO: NRK

Plasserer alvorlig psykisk syke i slike containere

Kommunene klarer ikke å bosette og integrere rus- og psykiatrispasienter i vanlige boliger i lokalmiljøet. I Giske i Møre og Romsdal blir de bosatt i stålcontainere.

en container med innlagt strøm

Simon Soheim
Journalist

Marit Higratt
Journalist

Annemarte Moland
Korrespondent

DAGENS
Medisin

Nyheter Debatt DM Arena DMTV Om

SÅRBARE PASIENTER: Personer med samtidig rus- og psykisk lidelse er i en sårbar situasjon og må følge rusluge ha individuelt tilrettelagt oppfølging på tvers av nivåene og over lang tid. Illustrasjonsfoto: Colourbox

RAPPORT FRA HELSETILSYNET

Slår alarm om rus- og psykiatritjenestene

Manglende botilbud og integrert behandling. Mangelfull utredning av somatisk og psykisk sykdom og rusavhengighet. Dette er risikoutsatte områder slik fagfolk beskriver tjenestene til personer med samtidig rus- og psykisk lidelse (ROP).

Publisert: 2017-03-07 09:46 Skrevet av: LISBETH NILSEN

Del: [f del 304](#) [Tweet](#) [0](#) [Share](#) [Mail](#) [Skriv ut](#)

NRK NYHETER SPORT TV RADIO ØSTBOKT UT YR

Hordaland Vestlandsbrevyn Radiosendingene våre Tips 03030

– En desperat form for bosetting

Amerikansk bosettingsekspert kaller forholdene i den kommunale boligblokken Lonemarka i Bergen forferdelige. Både forskere og staten advarer mot institusjonslignende bomiljøer.

NARKO, VOLD OG TV-VERGELSE: Leilighetene var jo fantastisk flotte da de var nye. Nå ser det ikke så bra ut. Opphegningen er delvis et uttrykk, men prøf en Lonemarka bolblokk i Jena fylket i Bergen. FOTO: SIMEN SUNDFJORD OTTERLI / NRK

Journalist
Simen Sundfjord Otterli
@simenso

MER OM NORGE

Publisert 02.06.2016, kl. 20:44

Husbanken, som har som oppgave å sette statens boligpolitikk ut i livet, arrangerte nylig en nasjonal boligkonferanse i samarbeid med Nav og Helse- og sosialdepartementet.

Den amerikanske psykologprofessoren og Housing First-gründer Sam Tsemberis var det store trekkplasteret for de 435 lederne og ansatte innen boligsosial arbeid som deltok på konferansen i Bergen.

Der fikk de høre Tsemberis og andre fagfolk forklare en boligstrategi stikk i strid med det vertsbymen har gjort ved å plassere mange rusavhengige boligettersa sammen i boligblokken Lonemarka.

De bostedsløse må integreres i

Kommunale boliger i Norge

- > Norske kommuner disponerte i 2013 105.144 boliger.
- > Det er en økning på nesten 6.000 boliger fra 2009.
- > Vei 17.300 husstander fikk tilstilt kommunale boliger i 2013, men som er 18 høyere enn i 2012.
- > Elland dem som fikk bolig var 18 prosent rykninger, og 9 prosent hadde psykiske lidelser.
- > Nesten 9 prosent av dem som fikk bolig i 2013 var rusmiddelbrukere, en økning

Inger Lise Skog Hansen

Fra bostedsløs til varig bolig

Evaluering av forsøk med Housing first i Bergen og Sandnes

Fafo

Prinsipper

- Bolig en menneskerett
- Bruk av ordinære boliger i vanlige bomiljø
- Valgfrihet, både knyttet til bolig og tjenester
- Møte deltakerne med respekt, varme og medfølelse
- Skille mellom bolig og tjenester
- Oppfølging så lenge brukeren har behov for det.
- Oppmerksomhet om å støtte bedringsprosesser (recovery)
- Skadereduksjon

Problemstilling

- Har Housing-first prosjektene i Bergen og Sandnes ført til bedre bostabilitet og livskvalitet for brukere med rusproblemer og / eller psykiske lidelser?
- Når denne tilnærmingen brukes på en bedre måte enn andre oppfølgingstilbud overfor denne gruppen, og hvilke resultater av metoden kan vi identifisere på individ og tjenestenivå?

Datagrunnlag

- Dokumentstudier og systematisering av data fra kartleggings skjemaer
- Feltbesøk og 31 kvalitative intervjuer
 - 16 deltakere (8 i Bergen og 8 i Sandnes).
 - 9 ansatte intervjuer
 - 2 intervjuer Helse Bergen og Helse Stavanger.
 - 2 brukere og 2 ansatte i en bo-oppfølgingstjeneste i en bydel i Bergen.

De to prosjektene

Bergen

- Selvstendig team under Etat for sosiale tjenester. Tilbud to bydeler.
- Team: vernepleier, sykepleiere, sosionom (kun 2014), sosialpedagog og tømrer (vaktmester) (6 /5,5).
- Hovedsakelig brukt private utleieboliger.

Sandnes

- Housing first team integrert i Mestringsenheten. NAV og Boligtjeneste med.
- Team: leder ROP, sykepleier, barneverns- pedagog, erfarings- medarbeider (3,5 / 2,5).
- Kun brukt kommunale utleieboliger.

Noen særtrekk

- Bergen
 - Vaktmester i teamet.
 - Ansvar for boligformidling, vedlikehold - oppfølging av private utleiere
 - Tilgjengelig til 2200 på vakttelefon.
- Sandnes
 - Erfaringskompetanse i teamet og i prosjektgruppen (RIO).
 - Utvidet team med Boligtjenesten og NAV.
- Svært høy bemanning

Fafo

Allsidige tjenester; individuelt tilpasset, fleksible, koordinering /
los.

20.04.2017

Tilbud til de mest sårbare

- Bostedsløse med rusmiddelavhengighet og psykiske helseproblemer.
- Mange bostedsløse over lang tid, mange med omfattende rusproblemer og psykiske helseplager / psykiske lidelser.
- Ikke tidligere klart å nyttiggjøre seg det ordinære tilbudet i kommunen.
- Verktøy: Trygghetsplan / Oppfølgingskontrakt

20.04.2017

Vektlegging av brukerens valg og selvbestemmelse.

«Det er sånn i kommunen at om du har rusproblemer, så blir du plassert noen steder. Der mange andre er rusa. Det er ikke bra!»

«Jeg visste at det ikke kom til å gå. Jeg sa det. Likevel ble jeg plassert der. De må jo lytte til meg. Det er jo meg som skal bo der. Finne trivsel og ha det bra.»

«Da jeg tråkket over terskelen, kjentes det riktig».

Tilnærming til «deltakerne»

- Tid, relasjonsbygging, bidra til refleksjon, respekt for brukerens perspektiver og valg (brukerstyring).

«Det er ikke noen som kommer for å straffe, men for å støtte» (deltaker)

«Blir jo glad i disse folka, kommer ikke unna det. De er smilende, glade, møter deg med respekt» (deltaker)

«Det er en krevende metode å sitte på hendene» (ansatt)

«Jeg kan være med, bidra til, men må tenke at de valgene de tar er deres» (ansatt)

Resultater

- 70 prosent bostabilitet.
 - Utfordringer med uro og bråk, naboklager.
- Deltakerne mer tilgjengelige for tjenester og oppfølging.
- Fornøydhet hos deltakerne, uttrykk for bedre livskvalitet, større tro på fremtiden.
- Men – ensomhet et stort problem.

«Det går opp og ned hele veien...»

Antall	Problembeskrivelse	Utvikling
5	Stabilt alvorlige rusproblemer og samtidig alvorlige psykiske helseplager. Noen enkeltregistreringer bedre eller dårligere.	Liten endring
6	Stabilt moderate rusproblemer og moderat grad av psykiske helseplager. Noen enkelt registreringer bedre eller dårligere.	Liten endring
1	Stabilt alvorlige rusmiddelproblemer og moderate psykiske plager.	Liten endring
2	Svingninger i utviklingen, men har beveget seg fra moderate til alvorlige psykiske helseplager og rusmiddelproblemer.	Forverring rusmiddelbruk og psykisk helse
2	Moderate rusmiddelproblemer, men tiltakende fra moderate til alvorlige psykiske helseplager	Forverring psykisk helse
1	Alvorlig til ukjent grad av rusmiddelproblemer til ukjent, og fra moderate til alvorlige psykiske helseproblemer.	Forverring psykisk helse
1	Moderat grad av rusmiddelproblemer, men perioder med alvorlige psykiske plager.	Liten endring
1	Stabilt moderate psykiske helseplager, men alvorlige rusmiddelproblemer.	Liten endring
2	Stabilt moderate rusmiddelproblemer, fra moderate til ingen psykiske helseplager.	Bedre psykisk helse
1	Ikke registrering av rusmiddelproblemer, men fra alvorlige til moderate psykiske helseplager.	Bedre psykisk helse
1	Stabilt alvorlige psykiske helseplager, men fra alvorlige til mer moderate rusmiddelproblemer.	Forbedret rusmestring

Til refleksjon

- «Skal litt til å ta tak når du ha nok med å overleve
- Recovery over tid?
- Team uten spesialistkompetanse tilstrekkelig.
- Læring av å utfordre hjelperollen – og systematisk brukerorientering.
- Læring fra samarbeid mellom helseforetak og kommune
- Læring fra bruk av det private utleiemarkedet / og ny metodikk i boligetaten.